

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра економічної теорії

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність – 051 «Економіка»
Освітня програма / спеціалізація – «Бізнес-економіка»
Статус дисципліни – вибіркова

Викладач – Іващенко Марина Вікторівна,
к.е.н., доцентка кафедри економічної теорії

12 червня 2020 р.

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Глобальна економіка та європейські студії»
для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 9 с.

Розробник

Іващенко Марина Вікторівна – доцентка кафедри економічної теорії,
кандидатка економічних наук, доцентка

Гарант освітньої програми

Шевченко Людмила Степанівна – завідувачка кафедри економічної теорії,
докторка економічних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
(протокол № 10 від 12 червня 2020 р.)

Завідувачка кафедри Л. С. Шевченко

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Глобальна економіка та європейські студії
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента; належить до навчальних дисциплін загальної фахової підготовки.
Викладач	Іващенко Марина Вікторівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 057 704 92 58
E-mail	marina_ivaschenko@ukr.net , econom_theory@ukr.net
Консультації	Понеділок – 13-00 – 14-00, Центральний корпус НЮУ, а. 224-225.
Онлайн консультації у Facebook:	Business Economics. Актуальна освіта в НЮУ імені Ярослава Мудрого: https://www.facebook.com/groups/701530796898235/ ; Нові економічні та управлінські спеціальності НЮУ імені Ярослава Мудрого: https://www.facebook.com/groups/196735574432249/ ; Consulting forever: https://www.facebook.com/groups/1429039653865820/ ; Economic Theory and Law: https://www.facebook.com/econtlaw.nlu/

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність та зміст глобальних економічних перетворень. Вивчається алгоритм формування глобальної економіки, чинників конкурентоспроможності національних економік та факторів їх детермінації. Послідовно розглядаються глобальні ринки та механізми їх функціонування: товарний та сировинний ринок, глобальний ринок робочої сили, технологій, глобальний фінансовий ринок. Студенти мають можливість опанувати цивілізаційні виміри глобалізації, виявити особливості європейської цивілізації, дослідити процес прояву та шляхи розв'язання глобальних проблем на європейському континенті.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Глобальна економіка та європейські студії» - формування системи наукових поглядів на умови і фактори становлення, механізми та інструменти функціонування глобальної економіки, усвідомлення необхідності прийняття збалансованих управлінських рішень у контексті загальноцивілізаційного прогресу.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо природи й закономірностей становлення глобальної економіки та цивілізаційних вимірів глобальних економічних процесів;
- оволодіння науковими підходами, практичними методами та засобами антициклічного регулювання глобальних економічних процесів та механізмів функціонування глобальних ринків;
- розвиток умінь із обґрунтування та реалізації сучасних стратегій конкурентного лідерства глобальних корпорацій;
- опанування інструментарієм аналізу процесів і моделей економічної регіоналізації (в тому числі і європейської) в глобальних умовах;
- формування здатності до оцінки та аналізу природного, інноваційно-технологічного та людського ресурсів глобальної економіки;

- усвідомлення необхідності розроблення та реалізації напрямів і пріоритетів європейського вектору розвитку української економіки в умовах глобалізації.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Міжнародна економіка», «Міжнародний бізнес», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка та фінанси підприємства», «Бізнес-потенціал розвитку підприємства».

Кореквізити: «Економічна безпека підприємства».

Постреквізити: «Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства)».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

- застосувати знання закономірностей та сучасних тенденцій глобалізації для обґрунтування цивілізаційної парадигми глобального економічного розвитку;

- визначити стратегічні пріоритети розвитку економіки на мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях на основі вивчення кон'юнктури глобальних ринків товарів, послуг, фінансів, інвестицій, праці;

- спрогнозувати напрями глобальної модифікації ринкових конкурентних механізмів;

- здійснити аналіз секторально-галузевої та регіонально-країнової структури глобальної економіки;

- запропонувати заходи поліпшення системи мотивації персоналу зарубіжних і вітчизняних підприємств шляхом адаптації менеджменту до крос-культурного середовища економічної діяльності;

- пояснити природу глобального економічного циклу та шляхи регулювання глобальних економічних дисбалансів;

- узагальнити шляхи й моделі інтеграції України в глобальний економічний простір, переваги євроінтеграційного вектору зовнішньоекономічної стратегії України в умовах глобалізації.

Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р. для студентів денної форми навчання

Тиждень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
1.	1. Економічна природа глобальних трансформацій.		
	2. Становлення глобальної економіки.		
2.	3. Глобальна економіка (мегаекономіка), цивілізації, геополітика і Україна.		
	4. Макроекономічна політика в умовах глобалізації.		

3.	5. Глобальний економічний цикл.	1. Економічна природа глобальних трансформацій . <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
4.	6. Механізми функціонування глобальних ринків. Конкурентне лідерство глобальних корпорацій.	2.1. Становлення глобальної економіки. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
5.	7. Людський та технологічний ресурси глобального розвитку.	2.2. Суперечності та парадокси глобальної економіки. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	Асиметричність розвитку економічної глобалізації.
6.	8. Міжнародна торгівля в умовах глобалізації. Платіжний баланс та ризики платіжних дисбалансів в умовах глобалізації.	3. Глобальна економіка (мегаекономіка), цивілізації, геополітика і Україна. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
7.	9. Монетарна система глобальної економіки.	4. Макроекономічна політика в умовах глобалізації. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	«Перетворення нашого світу: Порядок денний у галузі сталого розвитку на період до 2030 року» (Генеральна Асамблея ООН, вересень 2015 р.).
8.	10. Світова фінансова система в умовах глобалізації.	5. Глобальний економічний цикл. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
9.	11. Глобальний контекст розвитку української економіки.	Колоквіум	
10.	12. Цивілізаційні виміри глобалізації. Європейська цивілізація та її місце у глобалізованій світовій системі.	6.1. Механізми функціонування глобальних ринків. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
11.	13. Європейські цінності та традиції економічної науки.	6.2. Конкурентне лідерство глобальних корпорацій. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	Транснаціональні корпорації і офшори.
		7.1. Формування глобального ринку праці. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	

12.	14. Глобальна роль ЄС.	7.2. Технологічний ресурс глобального розвитку. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	Міжнародні науково-технічні програми та участь у них України.
		8.1. Міжнародна торгівля в умовах глобалізації. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
13.	15. Соціально - культурний розвиток Європи. Глобальні проблеми людства та їх прояв на європейському континенті: європейські шляхи розв'язання глобальних проблем.	8.2. Платіжний баланс та ризику платіжних дисбалансів в умовах глобалізації. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
		9. Монетарна система глобальної економіки. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	Практика реалізації монетарної політики у провідних країнах світу (США, Євросоюз, Великобританія, Китай, Японія).
14.		10. Світова фінансова система в умовах глобалізації. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
		11. Глобальний контекст розвитку української економіки. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
15.		Колоквіум	
		12. Цивілізаційні виміри глобалізації. Європейська цивілізація та її місце у глобалізованій світовій системі. <i>Основна література: 1; 5.</i>	Україна – невід'ємна складова європейської цивілізації.
16.		13. Європейські цінності та традиції економічної науки. <i>Основна література: 5.</i>	
		14. Глобальна роль ЄС. <i>Основна література: 5.</i>	
17.		15.1. Соціально - культурний розвиток Європи. <i>Основна література: 5.</i>	Взаємовплив європейських традицій та української культури.
		15.2. Глобальні проблеми людства та їх прояв на	

		європейському континенті: європейські шляхи розв'язання глобальних проблем. <i>Основна література: 5.</i>	
--	--	--	--

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, статистичних даних, аналітичних матеріалів міжнародних організацій тощо;
- виконання ситуаційних завдань, виконання кейсів, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів та заліку.

Інформаційне забезпечення курсу

Основна література

1. Вдовенко Н. М., Богач Л. В., Гераймович В. Л., Кваша К. С., Павленко М. М. Глобальна економіка: навч. посіб. Київ: НУБіП України. 2017. 319 с.
2. Глобальна економіка: навч. посіб. для студентів зі спеціальностей «Економіка», «Маркетинг», «Облік і оподаткування» / за редакцією проф. С. І. Архієреєва. Харків: Видавництво Іванченка І. С. 2018. 192 с. укр. та англ. мовами.
3. Кулішов В. В. Глобальна економіка: навч. посіб. 2018. 208 с.
4. Липов В. Глобальна економіка: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 439 с.
5. Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності: навч. посіб. / кол. авторів; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко, д-ра філос. наук, проф. З. Е. Скринник. Київ: УБС НБУ, 2015. 609 с.

Додаткова література

1. Алієва-Барановська В. М., Дахно І. І. Глобальний бізнес: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2013. 560 с.
2. Дейвіс Н. Європа: історія. Київ: Основи, 2014. 1464 с.
3. Економічні проблеми ХХІ століття: міжнародний та український виміри / за ред. С. І. Юрія, Є. В. Савельєва. Київ: Знання, 2007. 595 с.
4. Іващенко М. В., Руда Д. К. Причини уповільнення зростання світової економіки та світової торгівлі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2019. Вип. 24, ч. 2. С. 33-36.
5. Іващенко М. В., Недождій В. В. Макроекономічна політика України в умовах глобалізації. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 3 (108). С. 10-16.
6. Ковтун О. І., Куцик П. О., Башнянин Г. І. Глобальна економіка: підруч. / за заг. ред. Ковтуна О. І. Львів: Видавництво ЛКА, 2014. 704 с.
7. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства. Видання третє, стереотипне. Київ: Либідь, 2000. 352 с.
8. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар: пер. з англ. А. Іщенка. Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2003. 251 с.
9. Тоді Ф. Нарис історії Європейського Союзу / пер. з англ. М. Марченко. Київ: Аналітично-дослідницький центр "АНОД", К.І.С., 2001. 136 с.
10. Global Economy Journal (The Official Publication of the International Trade and Finance Association) / Editor-in-Chief: Highfill, Jannett Ed. by Sawyer, W. Charles. URL:

<http://www.degruyter.com>

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань, ситуаційних вправ та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення глобальних процесів. На практичні заняття студенти повинні приходити підготовленими. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у *Facebook* лекторіумі та *Facebook* тренінгах, наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях, наприклад, для пошуку аналітичних даних, для перегляду навчального відео, презентацій лекції.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Глобальна економіка та європейські студії» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист реферату за ініціативи студента, peer review, контрольна робота. За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 10 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 30 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів з дисципліни є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якої студент отримує залік, становить 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль					Самостійна робота студентів	Разом
Практичні заняття			Колоквіуми			
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2		
max 10	max 10	max 10	max 30	max 30	max 10	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	Зараховано	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	Зараховано	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	Не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34